Greenlawns School, Worli

सहामाही परीक्षा (प्रथम सत्र २५-२६)

मराठी

इयत्ता:- ९ वी **पूर्णांक:- ८०**

दिनांक:- १९ .०९.२०२५ **वेळ –२ तास**

सूचना :- सगळे प्रश्न अनिवार्य आहेत.

शुद्ध भाषा व सुवाच्य लेखन अपेक्षित आहे.

प्र. १) खालील पैकी एका विषयावर निबंध लिहा :-. **(१०)**

१.मला देव भेटला...

२.माझ्या जीवनातील आनंदाचा क्षण

३. स्वच्छ भारत : सुंदर भारत

प्र.२) आंतर शालेय निबंध स्पर्धेत पहिल्या कर्माकाचे पारितोषिक मिळाल्याने मित्राला अभिनंदन करणारे पत्र लिहा. **(७)**

प्र. ३) खालील उतारा वाचून त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

आजच्या वैज्ञानिक युगात माणसाने चंद्र, मंगळ, अंतराळापर्यंत झेप घेतली आहे. संगणक, इंटरनेट, कृत्रिम बुद्धिमत्ता या शोधांमुळे संपूर्ण जग एका बटणावर जोडले गेले आहे. औषधोपचार क्षेत्रातील प्रगतीमुळे अनेक जीव वाचले आहेत. वाहतूक आणि संप्रेषण यामध्ये झालेल्या बदलांमुळे अंतर कमी झाले आहे. खरंच, विज्ञानाने मानवी जीवन सुखकर केले आहे.

परंतु विज्ञानाच्या या प्रगतीला एक काळी बाजूही आहे. उद्योगधंद्यांमधून निघणारे धुरकट वायू, वाहनांमधून होणारे प्रदूषण, प्लास्टिकचा अतिरेक, जंगलतोड या कारणांमुळे पृथ्वी तापत चालली आहे. ग्लोबल वॉर्मिंग, हिमनद्या वितळणे, अनियमित पावसाचे प्रमाण, पुर व दुष्काळ यांसारखी संकटे वाढत आहेत.

आजचा माणूस वैज्ञानिक साधने वापरताना निसर्गाशी विसंवाद साधत आहे. विज्ञानाचा जबाबदारीने वापर न केल्यास पुढील पिढ्या सुरक्षित राहणार नाहीत. म्हणून विज्ञानाला शाप नव्हे तर वरदान

करण्यासाठी प्रत्येकाने जागरूक व्हायला हवे. “विज्ञान हे साधन आहे, ध्येय नाही” हे लक्षात ठेवून आपण निसर्गाशी संतुलन साधले तरच खरे प्रगत समाज उभा राहील.

प्रश्न:

१) विज्ञानामुळे माणसाने कोणकोणती प्रगती केली आहे? (२)

२) विज्ञानाने जीवन कसे केले आहे? (२)

३) विज्ञानामुळे कोणत्या समस्या निर्माण झाल्या आहेत? (२)

४) निसर्गाशी विसंवाद का वाढत आहे? (२)

५) “विज्ञान हे साधन आहे, ध्येय नाही” या वाक्याचा अर्थ काय? (२)

व्याकरण - विभाग

प्रश्न ४) अ) समानार्थी शब्द लिहा :- (२)

१. नवल -

i) नवा ii) नाव iii) आश्चर्य iv) अचल

२. कोलाहल-

i) गोधण ii) गोंधळ iii) गोंधळ iv) गोंदण

आ) विरुद्धार्थी शब्द लिहा :-. (२)

१. समाधान

i) असमाधान ii) असमावान iii) समाधानी iv) असमान

२. प्रगती

i) अदोग्ती ii) अदगती iii) अधोगती iv) अद्योगाती

इ) लिंग ओळखा :- (२)

१. निंदा

i) नपुसकलिंग ii) पुल्लिंग iii) स्त्रीलिंग iv) यांपैकी काही नाही

२. बैल

i) नपुसकलिंग ii) पुल्लिंग iii) स्त्रीलिंग iv) यांपैकी काही नाही

ई) वचन बदला :-. (२)

१. वाद्य-

i) वाद्या ii) वाद्ये iii) वाड्यी iv) वाध्ये

२. दवंडी-

i) दवंड्या ii) दावंडया iii) दवांडया iv) दवंड्य

उ) खालील वाक्यात अविकारी शब्द शोधून त्याचा प्रकार लिहा. :- (३)

i) सूर्य डोंगरामागे गेला.

ii) सायलीने बाजारातून फळे आणि भाजी आणली

iii)" शाबास ! चांगले काम केलस गीता तू.

ऊ) खालील वाक्यांत योग्य विरामचिन्हे वापरून ती वाक्ये पुन्हा लिहा. (२)

i) संविधानातील आदर्शाचा राष्ट्रध्वज व राष्ट्रगीताचा आदर करावा

ii) मी भरतला विचारते इथं आणखी कोणते प्राणी येतात

साहित्य – विभाग (अंक – ४०)

प्र. ५) अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :- (९)

१) रेल्वेचा शोध देशाच्या आर्थिक विकासाला गती देणारा ठरला तुमचे मत स्पष्ट करा.

२) व्यक्तिमत्त्व विकासात छंदाचे महत्त्व लिहा.

३) बंडूनानांच्या तोंडाला आपोआप कुलूप बसण्याच तुम्हाला समजलेली कारणे स्वभाषेत सांगा?

आ) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा :- (४)

१)लोकांना कोणती कल्पना अचंब्याची वाटली?

२) घाट उतरणीची सुखसोय नि सरबराई पाहण्याचे कंत्राट कोणी घेतले होते?

३) बंदूनानांना जडलेला छंद कोणता?

४) दुसऱ्या दिवसापासून कोणती दवंडी पिटण्यातआली?

इ) खालील रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा :- (४)

१) मुहुर्तावर निघालेली पहिली आगगाडी ठाण्याला जाऊन__________ सुखरूप परत आली.

२)नाना परत येऊन पाहतात तो सर्व_________ कुलपे जशीच्या तशी असून आतील माल मात्र चोरीस गेलेला !

३) खंडाळ्याहून पुण्यापर्यंचा सपाटीचा रेल्वे - रस्ता सन _____ च्या फेब्रुवारीत पुरा झाला.

४)नाटक सकाळी ___________वाजता आटोपले

इ) एका शब्दात उत्तरे लिहा :- (५)

१) कुलपांचा संग्रह कोणाच्या नजरेस पडावा असे बहुनानांना वाटत होते ?

२) किती वाजता पहिली आगगाडी मुंबईहून निघाली?

३) विंग्रेजांची, विलायती भुताटकी कोणती आहे?

४) खूप आटापिटा करणारे कोण होते?

५) ठाण्याचा आसामी मुंबईला किती तासात येऊ जाऊ लागला ?

उ) शब्दार्थ लिहा :- (३)

१. रूळ -

२. प्रसंग -

३. धीर -

कविता – विभाग

प्र. ६) अ) खालील दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा:- (६)

१. भक्त व विठ्ठल आणि चकोर व चंद्र यातील साधर्म्य तुमच्या शब्दांत सांगा ?

२. संतवाणी या कवितेतून मिळणारा संदेश लिहा

आ) एका शब्दांत उत्तरे लिहा :- (२)

१) चकोराचे जीवन-

२) वाट पाहण्याचा कालावधी-

३) 'जीवन गाणे' या कवितेच्या कवीचे नाव-

इ) पुढील कवितेच्या ओळींचे भावार्थ लिहा :- (२)

भुकेलिवा बाळ अति शोक करी ।

वाट पाहे डीर माउलीची ॥४॥

ई)शब्दार्थ लिहा :-. (५)

१. लेकी -

२. वाटुली -

३. मज -

४. शोक

५. आस लागणे

-----------×समाप्त ×----------------